

Herning
Kommune

Budget 2018

GENEREL DEL

MÅL, OVERSIGTER OG BEMÆRKNINGER

Indholdsfortegnelse

Side

GENEREL DEL

Forord.....	5
Generelle bemærkninger.....	7
Økonomisk politik	31
Bevillingsregler.....	35
Resultatopgørelse	39
Hovedoversigt til budget.....	41
Tværgående artsoversigt til budget	43

Byrådet i Herning Kommune står i enighed bag kommunens budget for 2018 og de efterfølgende overslagsår. Et budget, som igen bekræfter, at kommunens økonomi er robust og udgør et både solidt og spændstigt fundament for de kommende års arbejde.

På rigtig mange områder er Herning Kommune inde i en positiv udvikling. Befolkningstallet stiger, salget af kommunale byggegrunde til boliger er på et højt niveau, og erhvervslivet nyder godt af nogle af de bedste rammebetingelser, der findes i Danmark. Det giver alt sammen grund til optimisme.

Budgettet for 2018 og overslagsårene afsætter i alt cirka 75 millioner kroner til nye plejeboliger til ældre, nye botilbud til handicappede, og til udbygning og renovering af folkeskoler og dagtilbud i Snejbjerg, Lind og Tjørring. Samtidig fortsætter den målrettede investering i fritidsfaciliteter. Cirka 25 millioner kroner afsættes til at sætte nye halbyggerier i gang.

Budgetaftalen afsætter også penge til at gøre kvaliteten af kommunens dagtilbud endnu bedre, ligesom forebyggelsesindsatsen fastholdes. Desuden er byrådet enige om at arbejde videre med planerne om at lade bybusserne i Herning køre på brint.

Set under ét sikrer aftalen og investeringerne, at Herning Kommune fortsat er lokomotivet i det midt- og vestjyske område. Herning Kommune er – og skal fortsat være – et godt sted at bo, arbejde, uddanne sig og drive virksomhed i.

Kommunes skatteprocent og grundskyldspromille er uændret 24,9 og 20,53.

Du kan læse mere om hvilke planer, mål og visioner, der er i Herning Kommune, i budgettet.

Budgetdokumentet er struktureret på følgende vis:

- De hvide sider giver et overordnet indblik for dem, der har behov for generel viden om budgettet.
- De farvede sider giver udvalg for udvalg (farvemæssigt adskilt), serviceområde for serviceområde mulighed for at gå mere i detaljen og er for dem, der har behov for specifik viden om de enkelte områder.

Hvert serviceområde er beskrevet med følgende indhold:

- Målformuleringer (udfordringer, fokusområder og politiske årsmål)
- Driftsbemærkninger
- Bevillingsoversigt

Herudover består budgetmaterialet af en investeringsoversigt og en takstoversigt.

Lars Krarup
Borgmester

Erik Hattens
Kommunaldirektør

God læselyst.

GENERELLE BEMÆRKNINGER

1. Resume

Budgettet for 2018 blev vedtaget af Byrådet tirsdag den 10. oktober 2017. Skatteprocenten blev fastsat til 24,9. Grundskyldspromillen blev fastsat til 5,73 for landbrug og lignende og 20,53 for øvrige ejendomme. Dækningsafgift af offentlige ejendomme blev fastsat til 10,265 promille af grundværdierne og 8,750 promille af forskelsværdien – alle uændrede i forhold til 2017. Herning Kommune har valgt at benytte sig af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2018 vedr. indkomstkatten.

Budgettet for 2018 samt overslagsårene 2019-2021 viser et forventet samlet likviditetsunderskud på 137,7 mio. kr. Isoleret set for 2018 budgetteres der med et likviditetsunderskud på 20,4 mio. kr.

Resultatet for det skattefinansierede område (excl. renovation) viser i budgetperioden en samlet likviditetsforringelse på 92,4 mio. kr., hvoraf Udviklingsfonden finansierer 77 mio. kr.

RESULTATET AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE:

Indtægterne udgør i alt 5.177,8 mio. kr.

Skatteindtægterne udgør 3.838,1 mio. kr. og består af indkomstskatter, selskabsskatter, grundskyld og dækningsafgifter.

Tilskud og udligning udgør 1.339,8 mio. kr. og består af det såkaldte bloktilskud, udligning af selskabsskat, bidrag til regionerne, beskæftigelsestilskud samt diverse særtilskud.

Netto forventes renterne at medføre en indtægt på 12,4 mio. kr. Afdrag på lån er budgetteret med en udgift på 46,9 mio. kr.

Driftsudgifterne udgør i alt 4.986,2 mio. kr., hvoraf servicedriftsudgifterne udgør 3.466,7 mio. kr. Anlægsudgifterne andrager 174 mio. kr. incl. jordforsyning.

På de øvrige finansieringskonti, der omfatter langfristede tilgodehavender og øvrige finansforskydninger forventes indtægter på 4,7 mio. kr.

Resultatet af det skattefinansierede område er specificeret på de følgende sider.

Tallene er specificeret i tabellen nedenfor.

1.000 i løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2018	2019	2020	2021
A Generelle indtægter:				
Skatteindtægter	-3.838.100	-3.977.562	-4.116.526	-4.281.002
Tilskud og udligning	-1.339.754	-1.298.516	-1.245.628	-1.196.130
Generelle indtægter i alt	-5.177.854	-5.276.078	-5.362.154	-5.477.132
B Renter og afdrag:				
Renter (netto)	-12.398	-11.176	-13.582	-10.056
Afdrag på optagne lån	46.903	48.391	49.974	51.372
Renter og afdrag i alt	34.505	37.215	36.392	41.316
C Driftsudgifter:				
Serviceudgifter	3.467.498	3.435.261	3.414.613	3.399.371
Overførselsudgifter	1.134.837	1.159.928	1.186.420	1.216.318
Udgifter til forsikrede ledige	121.662	121.662	121.662	121.662
Aktivitetsbestemt medfinansiering	314.632	314.632	314.632	314.632
Refusion fra den centrale refusionsordning	-21.491	-21.487	-21.486	-21.486
Drift af ældreboliger	-30.907	-30.692	-30.692	-30.692
PL-reguleringer	0	106.129	224.279	322.112
Driftsudgifter i alt	4.986.231	5.085.433	5.209.428	5.321.917
D Anlæg m.v.:				
Anlæg excl. jordforsyning	180.432	163.782	219.345	47.472
Jordforsyningen	-6.426	-3.678	-6.831	1.524
Låneoptagelse	-4.552	-27.610	-28.980	0
Diverse finansforskydninger	-169	25.773	30.056	43.056
Anlæg m.v. i alt	169.285	158.267	213.590	92.052
Ændring i likvide aktiver (A-B-C-D)	12.167	4.837	97.256	-21.847

- foran beløbet = tilgang af likvide aktiver

2. Forudsætninger for budgettet

Pris- og lønfremskrivning

Herning Kommune anvender som udgangspunkt KL's skøn for pris- og lønudviklingen på landsplan, når pris- og lønudviklingen for de kommende år skal vurderes.

I forbindelse med budgetvedtagelsen for 2017 vedrørende budgetåret 2018 blev forventet en samlet pris- og lønstigning på 2,20 %. Skønnet for lønudviklingen var på 2,30 %, medens prisudviklingen blev skønnet til 1,93 %.

KL's skøn ultimo juni 2017 er en udvikling i lønninger på 1,52 % og en prisudvikling på 2,16 %.

Tabel 2.1: Pris- og lønskøn, 2017-2018

	Sammenvejet	Heraf løn	Heraf priser
Indarbejdet i Budget 2018	2,20 %	2,30 %	1,93 %
KL juni 2017	1,70 %	1,52 %	2,16 %
Ændringer	-0,50 %	-0,78 %	+0,23 %

Som det fremgår af tabellen ovenfor er der sket en markant nedjustering af den sammenvejede pris- og lønstigning. Lønstigningerne er nedjusteret med 0,78 %, medens priserne er opjusteret med 0,23 %.

Demografiske betingelser

Udviklingen i befolkningstal

De befolkningsforskydninger, som kommunen kan forvente i de kommende årtier, indebærer nogle betydelige udfordringer.

I løbet af de kommende år vil der gradvist ske en betydelig stigning i antallet af ældre, samtidig med, at antallet af personer i den erhvervsaktive alder vil ligge nogenlunde stabil. Som følge af tilbagetrækningsreformen, hvor pensionsalderen og efterlønsalderen øges over tid i takt med en forventet stigende levealder, vurderes det således ikke som tidligere, at der sker et fald i antallet af personer i den erhvervsaktive alder.

I Herning Kommune bliver budgetterne hvert år reguleret efter den demografiske udvikling på følgende områder: ældre-, dagtilbud og skoleområdet.

De demografiske forskydninger vil medføre et pres på økonomien i form af stigende udgifter til f.eks. folkepension, plejehjem og sundhedsvæsenet. Tidligere har der i Herning Kommune været en tendens til faldende børnetal, som har medført mindre udgifter på bl.a. dagtilbuds- og skoleområdet. Dette har tidligere skabt en form for balance i den samlede udvikling i udgifterne som følge af den demografiske udvikling. Men denne tendens er ved at vende, og der forventes i de kommende år en stigning i antallet af børn, hvilket lægger et større pres på kommunens udgifter på de berørte områder.

Udviklingen i befolkningstallet og befolkningssammensætningen har også afgørende betydning for udviklingen i kommunens udgifter og indtægter.

Udviklingen i antallet af erhvervsaktive borgere er bestemmende for skatteindtægterne og forsørgerbyrden. Aldersfordelingen af befolkningen og en række socioøkonomiske faktorer indgår herudover i bloktilskudsberegningerne i det kommunale tilskuds- og udligningssystem.

Antallet af børn i kommunen har stor betydning for både efterspørgslen efter børnepasning i kommunens dagtilbud og for antallet af elever, der kan forventes i kommunens skoler. Tilsvarende er antallet af ældre borgere i kommunen afgørende for efterspørgslen efter hjælp fra kommunen. Den ældre del af befolkningen bliver fortsat mere velfungerende og klarer sig bedre i længere tid, grundet sund aldring. Det må dog stadig forventes, at med en så markant stigning i andelen af ældre borgere, vil behovet for hjælp fra kommunen forøges.

Skatteindtægterne fra borgerne, i den erhvervsaktive alder, er med til at modsvare udgifterne. Hver person i arbejde skal således forsørge et stadigt voksende antal unge og især ældre. Forskydninger i udviklingen i de forskellige aldersgrupper i befolkningen, kan jf. ovenstående have store konsekvenser for Herning Kommunes økonomi fremadrettet.

Befolkningsudviklingen i Herning Kommune for den kommende budgetperiode 2018-2021, fordelt på aldersgrupper, fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 2.2: Befolkningsudvikling i Herning Kommune, B2018-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	2030	Ændring fra 2017-2021		Aldersfordeling	
							Antal	Procent	2017	2021
0-2 år	2.787	2.839	2.898	2.936	3.002	3.325	215	7,7%	3,2%	3,3%
3-5 år	3.014	2.982	2.988	2.993	3.017	3.383	3	0,1%	3,4%	3,3%
6-16 år	12.249	12.277	12.238	12.200	12.130	12.058	-119	-1,0%	13,9%	13,3%
17-24 år	9.430	9.575	9.742	9.759	9.813	9.868	383	4,1%	10,7%	10,7%
25-39 år	15.283	15.475	15.608	15.738	15.882	16.842	599	3,9%	17,3%	17,4%
40-59 år	24.123	24.268	24.383	24.392	24.391	23.916	268	1,1%	27,3%	26,7%
60-64 år	5.157	5.215	5.191	5.257	5.321	6.072	164	3,2%	5,8%	5,8%
65-74 år	9.558	9.634	9.748	9.757	9.700	10.347	142	1,5%	10,8%	10,6%
75-84 år	5.042	5.291	5.557	5.846	6.181	7.738	1.139	22,6%	5,7%	6,8%
85+ år	1.743	1.807	1.873	1.955	2.040	3.138	297	17,0%	2,0%	2,2%
Total	88.386	89.363	90.225	90.833	91.476	96.688	3.090	3,50%	100,0%	100,0%

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Tabellen tager udgangspunkt i befolkningssammensætningen i Herning Kommune pr. 1. januar 2017 og befolkningsprognosen fra foråret 2016.

Der forventes en samlet befolkningsfremgang for Herning Kommune på 3,5 % frem mod 2021. Den største fremgang ses i den ældste del af befolkningen. Det fremgår imidlertid også, at befolkning i den erhvervsaktive alder er i fremgang, om end den ikke er ligeså markant, som befolkningen i aldersgrupperne fra 75 år og op.

Aftale om kommunernes økonomi for 2018

Hovedresultaterne i økonomiaftalen for 2018

Aftalen for kommunernes økonomi for 2018 betyder et lille løft til både service og anlæg. Rammen løftes med 300 mio. kr. til service, mens aftalen også giver mulighed for, at kommunerne kan investere 17 mia. kr. på anlæg.

Det ekstraordinære finansieringstilskud fortsætter i 2018 og er ligesom tidligere år aftalt til 3,5 mia. kr. Heraf fordeles 2,0 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår, mens de resterende 1,5 mia. kr. fordeles efter bloktilskudsnøglen.

Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet frigør 1 mia. kr. Halvdelen af milliardten frigøres til bred prioritering i den offentlige sektor, hvilket afspejles i udgiftslofterne fra 2018-2020. De resterende 0,5 mia. kr. forbliver i kommunerne til kernevelværd. Herudover sker løftet i aftalen ved, at den kommunale serviceramme tilføjes 800 mio. kr. til prioritering af borgernære kernevelværd. Samlet udgør den kommunale serviceramme således 246 mia. kr. Derudover kommer reguleringer i henhold til DUT-princippet.

I tråd med prioriteringen af den borgernære kernevelværd, så indgår det også i aftalen, at de kommunale investeringer skal målrettes investeringer i de fysiske rammer i henholdsvis folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet, hvorfor der udmøntes 2,7 mia. kr. fra Kvalitetsfonden i 2018.

Desuden er der afsat en lånepulje på i alt 250 mio. kr., som er målrettet til investeringer med effektiviseringspotentiale, ligesom der afsættes 400 mio. kr. til en lånepulje målrettet til kommuner med behov for større strukturelle investeringer inden for de borgernære områder.

Kommunale serviceområder

Sammenhængende læring

Der skal fortsat arbejdes for at styrke sammenhængen fra dagtilbud til folkeskolen og videre over til kompetencegivende uddannelse til arbejdsmarkedet.

Derudover vil der blive arbejdet med, at der er mange færdigheder og kompetencer, som skal opbygges igennem de første år af barnets liv. Dette er vigtigt for alle børn, men i særdeleshed væsentligt for socialt udsatte børn. Kvaliteten i dagtilbud ønskes derfor blandt andet styrket igennem den styrkede pædagogiske læreplan.

Folkeskolereformen indeholder ambitiøse mål for styrkelse af elevernes faglige færdigheder. Dette gælder for alle børn – derfor vil der fortsat arbejdes for et inkluderende læringsmiljø. Dette sker samtidig med, at der er igangsat en særlig indsats over for de fagligt svageste elever i folkeskolen, som i de næste tre skoleår udmønter en pulje på 500 mio. kr. til løft af de fagligt svageste elever.

Endvidere fastholdes målet om fuld kompetencedækning i 2020.

Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats

Der skal arbejdes for, at Danmark får et mere effektivt og fleksibelt beskæftigelsessystem. Der vil blive fremlagt et udspil i efteråret 2017.

Hovedprincipperne er, at den nye lov skal give mere frihed til lokale og effektive løsninger. Ligesom reglerne i den nye lov skal være fælles for alle målgrupper med kun få særregler.

Allerede nu er der dog enighed om tre tiltag, som får virkning i 2018. Dette er, for det første, et forenklet kontraktforløb i jobcentrene, for det andet udvides standby-ordningen til alle målgrupper. Endvidere indføres, for det tredje, øget digitalisering af virksomhedsrettede indsatser.

Billigere almene boliger

Der vil arbejdes for, at der gennemføres en række tiltag, som vil gøre det muligt for kommuner og boligorganisationer at opføre og drive almene boliger billigere end i dag.

Det vil på et senere tidspunkt blive drøftet, hvorvidt der kan indføres en model, hvor der kan differentieres på grundkapitalniveauet efter den gennemsnitlige boligstørrelse for nybyggeri, således incitamentet til at bygge små og billige boliger, med hensyn til behovet for lokal variation i boligstørrelse, kan tages. I 2018 fastholdes grundkapitalindskuddet dog på 10 % for alle typer af almene boliger.

Socialområdet

Der opleves i stigende grad styringsudfordringer på området i kommunerne. Derfor efterstræbes det, at der skabes bedre sammenhænge og regelforenklinger, som kan medvirke til at styrke fagligheden og frigøre ressourcer. Dette indebærer blandt andet, at vejledningen til servicelovens voksenbestemmelser revideres for at synliggøre kommunernes handlingsmuligheder på området, samt gøre den mere praktisk anvendelig for kommunerne.

Endvidere sættes gang i et flerårigt analyseprogram, som skal bidrage til udvikling af redskaber, der kan understøtte flow og progression for den enkelte borger, kombineret med bedre styringsmuligheder for kommuner.

Der vil også skabes bedre sammenhænge på tværs ved, at der blandt andet er aftalt, at der skabes hjemmel til en samlet plan for borgeren på tværs af lovgivninger. Desuden vil der skabes bedre muligheder for datadeling til sagsbehandlingsformål.

Herudover er der med satspuljen for 2017-2020 afsat 400 mio. kr. til en målrettet indsats for at forebygge vold og overgreb på landets botilbud, herunder etablering af 150 nye særlige pladser i psykiatrien.

Endvidere bliver kommunernes udgifter til Kræftplan IV løftet med 58 mio. kr. i 2017 og 57 mio. kr. i 2018 til initiativer i den kommunale kræftindsats.

3. Indtægter

Herning Kommunes indtægter på det skattefinansierede område består primært af skatter og tilskud fra staten – det såkaldte bloktilskud. På driftssiden er der bl.a. indtægter fra børnepasning, betaling for mad-service og øvrige mindre brugerbetalingsområder. På anlægssiden stammer de største indtægter fra salg af grunde og ejendomme.

Skatter

Skatterne består af indkomstskat, grundskyld, selskabsskat, dækningsafgift af offentlige ejendomme og dødsbopeskatning.

Der er i budget 2018 valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag som udgør 13.887,4 mio. kr. Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2018 er beregnet ud fra hver enkelt kommunes udskrivningsgrundlag for 2015 som opgjort ved den endelige "majafregning" for indkomståret 2015 korrigeret for større lovændringer siden 2015. Derefter opgøres garantiprocenten som væksten fra det korrigerede udskrivningsgrundlag i 2015 til det skønnede niveau i 2018. Garantiprocenten for 2018 er fastsat til 10,5%.

De enkelte poster gennemgås nedenfor.

Tabel 3.1: Sammensætning af skatteindtægter, 2018-2021

1.000 kr. netto i løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2018	2019	2020	2021
Indkomstskat	-3.457.951	-3.581.412	-3.705.458	-3.853.625
Afregning vedr. det skrå skatteloft	318	328	337	346
Dødsbopeskatning	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Selskabsskat	-88.670	-97.182	-96.016	-95.056
Grundskyld øvrige ejendomme	-233.586	-238.069	-250.925	-264.726
Grundskyld produktionsjord	-18.562	-19.583	-20.679	-21.858
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-16.565	-17.443	-18.385	-19.396
Forskelsværdier	-21.084	-22.201	-23.400	-24.687
Skatter i alt	-3.838.100	-3.977.562	-4.116.526	-4.281.002

Indtægterne for årene 2018-2021 tager udgangspunkt i KL's budgetlægningsmodel. Modellen validerer oplysninger fra SKAT og foretager en fremskrivning, som er baseret på KL's vurdering af udviklingen i udskrivningsgrundlaget.

Tabel 3.2: Udskrivningsgrundlag og grundskyldspromille (statsgaranti), 2018-2021

1.000 kr. netto i løbende priser	Budget 2018	Budgetoverslag		
		2019	2020	2021
Udskrivningsgrundlag, indkomstskat:				
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag	13.887,4			
Skøn over udskrivningsgrundlag:				
Statsgaranti		14.383,2	14.881,4	15.476,4
Skatteprocent	24,9	24,9	24,9	24,9
Forudsat stigningsprocent		3,57	3,46	3,99
Afgiftspligtige grundværdier:	14.251,9	15.013,7	15.831,3	16.709,3
Øvrige grunde	11.012,5	11.596,1	12.222,3	12.894,6
Produktionsjord	3.239,4	3.417,6	3.608,9	3.814,7
Grundskyldspromille, produktion	5,73	5,73	5,73	5,73
Grundskyldspromille, øvrige	20,53	20,53	20,53	20,53
Dækningsafgift offentlige ejendomme	1.613,7	1.699,3	1.791,0	1.889,6
Promille for offentlige ejendomme	10,265	10,265	10,265	10,265
Forskelsværdier	2.409,6	2.537,9	2.674,3	2.821,4
Promille for forskelsværdier	8,75	8,75	8,75	8,75
Forudsat stigningsprocent		5,34	5,44	5,54

Tabellen viser det anvendte udskrivningsgrundlag for indkomstskat og afgiftspligtige grundværdier.

Tabel 3.3 Statsgaranti over for selvbudgettering i 2018-2021

1.000 kr. netto i løbende priser	2018	2019	2020	2021
Antal indbyggere	88.760	89.178	89.583	89.989
Skatter	3.838,1	3.977,6	4.116,5	4.281,0
Tilskud/udligning	1.339,8	1.298,5	1.245,6	1.196,1
I alt statsgaranti	5.177,9	5.276,1	5.362,1	5.477,1
Selvbudgettering – 1.000 kr.				
Antal indbyggere	88.865	89.270	89.676	90.081
Skatter	3.845,9	4.006,6	4.152,7	4.312,8
Tilskud/udligning	1.341,3	1.261,1	1.189,9	1.137,9
I alt selvbudgettering	5.187,2	5.267,7	5.342,6	5.450,7
Forskel*	9,3	-8,4	-19,5	-26,4

*Positive beløb betyder større indtægt ved selvbudgettering

Som det fremgår af tabellen, forventes selvbudgetteringen at give et merprovenu på 9,3 mio. kr. ved 88.865 indbyggere.

Henset til den begrænsede forskel mellem statsgaranti og selvbudgettering er der valgt statsgaranti, som giver sikkerhed for indtægterne (ingen efterregulering).

En anden årsag til, at der er valgt statsgaranti er, at følsomhedsanalyser peger på, at den væsentligste faktor i valget af budgetteringsprincip er, hvordan udskrivningsgrundlaget på landsplan udvikler sig. Et forhold som Herning Kommune har ringe indflydelse på.

Det skrå skatteloft

Kommunen skal medfinansiere det skrå skatteloft, hvis kommunen har sat eller sætter skatten op i forhold til niveauet i 2007, og hvis udskrivningsprocenten overstiger grænsen på den aktuelle medfinansieringsgrænse på 24,87 pct. Begge de nævnte betingelser skal være opfyldt samtidigt for, at en kommune kan blive omfattet af medfinansieringen af det skrå skatteloft. Herning Kommune er omfattet af medfinansieringen af det skrå skatteloft, idet udskrivningsprocenten fra 2008 blev ændret fra 2 til 1 decimal, hvorved Herning Kommunes udskrivningsprocent steg fra 24,87 til 24,9 pct.

Ejendomsskatter

Grundskyld

Der opkræves grundskyld af afgiftspligtige ejendomme beliggende i Kommunen. Udskrivningsgrundlaget for produktionsjord mv. udgør 3.239,4 mio. kr. og for øvrige ejendomme 11.012,5 mio. kr. Promillen udgør 5,73 for produktionsjord m.v. og 20,53 for øvrige ejendomme. Den samlede indtægt på grundskyld er for 2018 budgetteret til en indtægt på 252,1 mio. kr.

Den midlertidige indefrysingsordning 2018-2020

Indefrysingsordningen vil indebære, at stigninger med afsæt i reguleringsprocenten skal indefrysес som gæld på ejendomme, hvor de indefrosne beløb vil være kommunale tilgodehavender. KL vil drøfte likviditetsvirkninger heraf med Skatteministeriet.

Der er med baggrund i ovennævnte indarbejdet en merindtægt på 7,5 mio. kr. i budgettet for 2018.

Boligskattestoppet ophæves fra 2021

En grundlæggende ændring med boligskatteaftalen er, at boligskattestoppet fra 2001 ophæves. 2001-Skattestoppet består dels i en nominal fastlåsning af ejendomsværdiskatten, dels i en stigningsbegrænsning ved den såkaldte reguleringsprocent på grundskylden. Fremadrettet ophæves skattestoppet og erstattes for grundskyldens vedkommende af især skatterabatten for boligejere ved henholdsvis stigningsbegrænsningen for lejeboliger med flere samt af indefrysingsordningen.

Statslig beregning af grundskyldspromiller i 2021 og forbud mod stigning i 2021-2025

Aftaleparterne vil fastsætte hver enkelt kommunes grundskyldspromille i 2021, så provenuet fra grundskylden i 2021 i kommunen ved anvendelse af nye vurderinger (før skatterabat) svarer til provenuet under gældende regler. Desuden reduceres loftet over grundskyldspromillen fra 34 til 30 promille, mens undergrænsen på 16 promille afskaffes.

Dækningsafgifter

Den kommunale dækningsafgift kan opkræves af dels offentlige ejendomme dels visse erhvervsjendomme. Der opkræves i Herning Kommune alene dækningsafgift af offentlige ejendomme. Dækningsafgiften udskrives på grundlag af grundværdi samt forskelsværdi (bygningværdi). De afgiftspligtige grundværdier vedrørende dækningsafgiften udgør 1.613,8 mio. kr., og 2.409,6 mio. kr. vedrørende forskelsværdierne. Det forudsættes, at der fortsat opkræves 10,265 promille i dækningsafgift og 8,75 promille i forskelsværdier. Dækningsafgiften af offentlige ejendomme er for 2018 budgetteret til en indtægt på 37,6 mio. kr.

Selskabsskatter

Selskabsskatten afregnes tre år bagud, således at provenuet fra selskabsskat for indkomståret 2015 afregnes i 2018. Derfor er provenuvurderingen for kommunernes andel af selskabsskatten i 2018-2021 baseret på tal for selskabsskatten i 2015 og statslige skøn over væksten i selskabsindkomsterne i 2015-2018.

Primærkommunerne modtager 3/25 af den selskabsskat, der beregnes efter selskabsskatteloven. Den kommunale del af et selskabs skat tilfalder den eller de kommuner, hvori selskabet driver virksomhed. Hvis

et selskab driver virksomhed i flere kommuner, fordeles indkomstkatten i forhold til nettoindtægten i selskabets forskellige afdelinger. Kan nettoindtægten ikke umiddelbart opgøres, sker fordelingen i forhold til lønsummen.

Skattepligtig selskabsindkomst beskattes med 22 %. For at modvirke at kommunerne mister provenu, øges kommunernes andel af selskabsskatten frem mod 2017, således at kommunernes andel alt andet lige forbliver uændret. For kommunerne under ét kompenseres provenutabet ved et højere balancetilskud. Udligningen af selskabsskat med 50 % medvirker desuden til at mindske effekten for den enkelte kommune.

Selskabsskattesatsen nedsættes fra 24,5 % i 2014 til 22 % fra 2016 og frem. Modsat forhøjes kommunernes andel fra 13,68 % i 2014 til 15,24 % i 2016.

Tabel 3.4: Indfasning af ændringer i selskabsskatten, 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Selskabsskattesats	24,50 %	23,50 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %
Kommunernes andel	13,68 %	14,27 %	15,24 %	15,24 %	15,24 %

For kommunerne under ét kompenseres provenutabet ved et højere balancetilskud. Udligningen af selskabsskat med 50 % medvirker desuden til at mindske effekten for den enkelte kommune.

Provenuvurderingen i 2019-2021 er baseret på det statslige skøn over væksten i selskabsindkomsterne.

Tabel 3.5: Skøn over vækst i selskabsskatter, 2018-2021

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Skønnet vækst	11,3 %	5,5 %	0,2 %	0,2 %

Tabellen ovenfor illustrerer KL's forventninger til udviklingen i budgetperioden.

Tilskud og udligning

Tilskuds- og udligningssystemet består af et bloktilskud samt en landsudligning, en hovedstadsudligning og en tilskudsordning for kommuner med højt strukturelt underskud. Herudover udmeldes der separat beskæftigelsestilskud samt visse særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Udligningssystemet forklares nærmere i den følgende "faktaboks".

Tilskud og udligning består af følgende hovedposter:

Tabel 3.6: Tilskud og udligning 2018-2021 (statsgaranti)

1.000. kr. netto i løbende priser	Budget	--Budgetoverslag--		
	2018	2019	2020	2021
Udligning og generelle tilskud	-1.045.257	-1.031.381	-1.025.338	-1.017.790
Statstilskud	-100.096	-90.448	-70.981	-46.471
Udligning af selskabsskat	-12.707	-11.577	-12.253	-12.844
Udligning og tilskud – udlændinge	12.317	12.547	12.804	13.091
Udviklingsbidrag til regionerne	11.805	12.093	12.385	12.684
Beskæftigelsestilskud	-122.304	-124.750	-127.245	-129.800
Tilskud til akutfunktioner i hjemmeplejen	-1.996	0	0	0
Kompensation for refusionsomlægningen	-156	0	0	0
Tilskud til styrkelse af likviditeten	-81.360	-65.000	-35.000	-15.000
Tilskud og udligning i alt	-1.339.754	-1.298.516	-1.245.628	-1.196.130

Der er i lighed med tidligere år jf. økonomiaftalen for 2018 indlagt et ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. på landsplan.

De 3,5 mia. kr. fordeles med 1,5 mia. kr. som grundtilskud til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår, hvoraf 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet og 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 176.700 kr. pr. indbygger - denne grænse var i 2017 på 171.400 kr. Herning Kommunes beskatningsgrundlag pr. indbygger er 170.678 kr. i 2018 mod 166.780 i 2017. Det samlede tilskud for Herning Kommune udgør 81,4 mio. kr. i 2018.

Tilskuddet er 1,5 mio. kr. mindre i 2018 end i 2017. Det skyldes blandt andet, at flere kommuner er omfattet af ordningen i 2018, og således skal de 2 mia. kr. fordeles blandt flere indbyggere.

Der er indarbejdet en indtægt på 65 mio. kr. i 2019, 35 mio. kr. i 2020 og 15 mio. kr. i 2021. Det skal dog nævnes, at det forventes, at der kommer en tilpasning af udligningssystemet med virkning fra 2019. Idet det ikke vides endnu, hvordan en eventuel justering vil påvirke Herning Kommune, bibeholdes de forventede indtægter i overslagsårene.

FAKTA

Bloktilskud fordeles efter indbyggertal

Bloktilskud fordeles som hovedregel efter indbyggertal i stedet for beskatningsgrundlag. Hensigten er, at kompensation for nye opgaver i højere grad end tidligere skal afspejle kommunens faktiske udgifter ved de nye opgaver.

Udligningsmetode: Nettoudligning

En kommunes *udligningstilskud* beregnes ud fra kommunens beregnede strukturelle underskud opgjort som forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens skatteindtægter, beregnet ud fra en gennemsnitlig skatteprocent. Det strukturelle overskud eller underskud viser således, om en kommune er i stand til at finansiere sit udgiftsbehov ved opkrævning af skat med en gennemsnitlig skatteprocent.

En kommunes *udgiftsbehov* opgøres ud fra befolkningens alderssammensætning og den socioøkonomiske struktur i kommunen.

Udligningstilskuddet udgør 61% af det beregnede strukturelle underskud. Hvis en kommune har et strukturelt overskud, betales i stedet et udligningsbidrag, som beregnes på samme måde som udligningstilskuddet.

Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud

Ordningen indebærer, at der ydes et udligningstilskud til de kommuner, som har et strukturelt underskud over en vis størrelse. Hvis en kommunes strukturelle underskud pr. indbygger overstiger 95% af det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger, ydes der tilskud til kommunen efter denne bestemmelse. Tilskuddet pr. indbygger udgør 32 % af den del af kommunens strukturelle underskud pr. indbygger, som overstiger ovennævnte grænse på 95 % af det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger. Udgifterne til ordningen finansieres af statens samlede tilskud til kommunerne.

I 2018 udgør tilskuddet på landsplan 6,8 mia. kr.

Beløbet for udligning og generelle tilskud vedrører **nettoudligningen**, hvor Herning Kommune modtager et nettoudligningstilskud på 1.045,3 mio. kr. Beløbet beror på en vurdering af udgiftsbehov contra indtægtsmuligheder.

En del af beløbet vedrører tilskud som ugunstigt stillet kommune. Som ovenfor nævnt er der tale om et tilskud, der udbetales til kommuner med et strukturelt underskud. Herning Kommunes tilskud udgør 105,9 mio. kr. i 2018 mod 92,6 mio. kr. i 2017. 59 (57 i 2017) af landets kommuner har i 2018 et strukturelt underskud.

Desuden er tilskud til ældreplejen og bedre kvalitet i dagtilbud indeholdt i beløbet.

Statstilskuddet udgør 100,1 mio. kr. i 2018.

Udligning af selskabsskat

Det kommunale provenu af selskabsskat udlignes i en særskilt udligning af selskabsskat, hvor 50% af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes. Det vil sige, at de kommuner, hvor provenuet af selskabsskat pr. indbygger er lavere end landsgennemsnittet, modtager et tilskud pr. indbygger svarende til 50 % af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger og landsgennemsnittet. Der er budgetlagt med en indtægt på 12,7 mio. kr. i 2018 mod en indtægt på 8,3 mio. kr. i 2017.

Udlændinge

Udligningsordningen vedrørende udlændinge har til formål at udligne kommunernes gennemsnitlige merudgifter i forbindelse med integration, sprogundervisning og sociale udgifter mv. til udlændinge.

Kommunerne finansierer disse ordninger under ét, således at bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. Der er budgetlagt med en udgift på 12,3 mio. kr. i 2018 mod 12,7 mio. kr. 2017.

Udviklingsbidrag

Den enkelte kommune betaler et årligt udviklingsbidrag til finansiering af de regionale udviklingsopgaver i den region, hvori kommunen ligger. Udviklingsbidraget udgør et fast beløb pr. indbygger, og er i 2018 beregnet til 133 kr. pr. indbygger.

For 2018 andrager den samlede udgift 11,8 mio. kr. mod 11,6 mio. kr. i 2017. For overslagsårene er beløbet prisreguleret.

Beskæftigelsestilskud

Udgifterne til ordningen findes på serviceområde 17 Forsørgelse og Beskæftigelse. Til finansiering af denne udgift modtager kommunen i 2018 et bloktilskud på 122,3 mio. kr. – det såkaldte beskæftigelsestilskud.

Beskæftigelsestilskuddet for 2018 består af:

- Et grundtilskud, som svarer til den enkelte kommunes samlede tilskud i året to år før tilskudsåret opreguleret til tilskudsårets forventede pris- og lønniveau og som udgangspunkt med en generel regulering for ændringer i love og regler på de områder, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.
- Et merudgiftsbehov, der for kommunerne under ét beregnes som forskellen mellem kommunernes grundtilskud og de skønnede kommunale nettoudgifter for tilskudsåret.

Der udmeldes et foreløbigt beskæftigelsestilskud til kommunerne i året før tilskudsåret. Beskæftigelsestilskuddet midtvejsreguleres i tilskudsåret og efterreguleres året efter tilskudsåret.

Merudgiftsbehovet er fordelt på kommunerne i forhold til bruttoledigheden for dagpengemodtagere (ledige, aktiverede og modtagere af uddannelsesydelse) i 2014.

Tabel 3.7: Udvikling i beskæftigelsestilskuddet og kommunale udgifter, 2013-2018

1.000 kr. (løbende priser)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Grundtilskud	197.856	165.348	192.132	158.652	151.344	134.004
Merudgiftsbehov	-20.520	-19.776	-54.960	-34.740	-18.216	-11.700
Beskæftigelsestilskud i alt	177.366	145.572	137.172	123.912	133.128	122.304
Regnskab over år	186.425	156.077	155.625	137.956		
Forskel	-9.089	-10.505	-18.453	-14.044		

Som det fremgår af tabellen har de kommunale udgifter gennem årene været større end beskæftigelsestilskuddet.

4. Driftsudgifter

Driftsudgifter er udgifter til drift af institutioner og udførelsen af service for borgere og virksomheder. Det kan for eksempel være undervisning i skolerne, pasning af børn, service overfor ældre og handicappede, forsørgelse af ledige, tilskud til idræts- og kulturelle aktiviteter samt vedligeholdelse og drift af infrastruktur.

Driftsudgifterne opdeles på forskellige serviceområder, og er nærmere beskrevet under de enkelte fagudvalg.

Tabel 4.1: Driftsrammer 2018-2021

1.000. kr. netto i 2018 PL	Budget 2018	Budgetoverslag		
		2019	2020	2021
Serviceudgifter	3.467.498	3.435.261	3.414.613	3.399.371
Udgifter til overførselsindkomster	1.134.837	1.159.928	1.186.420	1.216.318
Dagpenge til forsikrede ledige	108.706	108.706	108.706	108.706
Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige	12.956	12.956	12.956	12.956
Aktivitetsbestemt medfinansiering	314.632	314.632	314.632	314.632
Drift af ældreboliger	-30.907	-30.692	-30.692	-30.692
Den centrale refusionsordning	-21.491	-21.487	-21.486	-21.486
Driftsudgifter i alt	4.986.231	4.979.304	4.985.149	4.999.805
Pris- og lønfremskrivning		106.129	224.279	322.112
Driftsudgifter i alt i løbende priser	4.986.231	5.085.433	5.209.428	5.321.917

Den samlede drift består af serviceudgifter, udgifter til overførselsindkomster, udgifter til forsikrede ledige, aktivitetsbestemt medfinansiering, drift af ældreboliger samt indtægter fra den centrale refusionsordning.

FAKTA

Serviceudgifterne er defineret som de samlede nettodriftsudgifter på hovedkonto 0-6 fratrukket:

Nettodriftsudgifter på de brugerfinansierede områder

Nettodriftsudgifter til overførsler

Overførselsudgifterne er defineret som følgende funktioner: Erhvervsgrunduddannelser, Daghøjskoler, Introduktionsprogram, -ydelse og repatriering, Personlige tillæg, Før tidspensioner, Sygedagpenge, Sociale formål, Kontant- og uddannelseshjælp, Kontanthjælp vedrørende visse gruppe af flygtninge, Aktiverede kontanthjælpsmodtagere, Boligydelse til pensionister, Boligsikring, Særlig uddannelsesordning og midlertidig arbejdsmarkedsydelsesordning og kontantydelsesordning, Revalidering, Løn tilskud til personer i fleksjob, Ressourceforløb, Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats, Seniorjob til personer over 55 år samt Beskæftigelsesordninger.

Nettodriftsudgifter til forsikrede ledige

Indtægter fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Drift af ældreboliger

FAKTA

Sanktionsmekanisme

Aftalen indebærer etablering af en udgiftsmekanisme, der fremadrettet skal sikre, at udgiftsudviklingen i den kommunale økonomi flugter med aftalerne. Udgiftsmekanismen medfører, at en del af bloktilskuddet er gjort betinget (3 mia. kr.), og som kun udløses, såfremt kommunerne under ét overholder det aftalte udgiftsniveau både budget- og regnskabsmæssigt.

Det betingede tilskud udbetales først, når kommunerne over for ministeren har budgetlagt i overensstemmelse med aftalen. Herning Kommunes andel udgør ca. 45 mio. kr. Om kommunerne overholder økonomiaftalen afgøres når Danmarks Statistik har indsamlet de vedtagne budgetter fra kommunerne. Vores andel af det betingede bloktilskud tilbageholdes indtil 1. april 2018. Hvis aftalen overholdes bliver det betingede bloktilskud udbetalt de sidste 9 måneder.

5. Anlæg

Hovedtallene i anlægsbudgettet for 2018-2021 ses nedenfor. Der henvises i øvrigt til hæftet – ”Investeringsoversigt 2018-2021” hvori de enkelte projekter er nærmere beskrevet.

Tabel 5.1: Anlægsbudget 2018-2021

1.000 kr., 2018 PL	2018	2019	2020	2021
Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	47.949	70.313	142.022	-10.563
Transport og infrastruktur	21.183	29.477	32.702	37.343
Undervisning og kultur	101.126	53.705	31.388	9.890
Sociale opgaver og beskæftigelse	1.800	3.100	1.800	6.800
Fællesudgifter og administration	1.948	500	400	500
PL-reguleringer	0	3.102	4.258	5.185
I alt netto incl. ældreboliger	174.006	160.197	212.570	49.155

Regeringen og KL's udmeldte bruttoramme er på 17,0 mia. kr. Der er aftalt sanktionsmulighed for anlægsbudgetterne under ét. Der er p.t. ingen sanktion på regnskabet, men det er KL's vurdering, at regnskabssanktion kan komme på tale.

Omregnet til Herning-niveau svarer bruttorammen til ca. 255 mio. kr. ekskl. ældreboliger.

Kommunens budget for 2018 udgør 249,4 mio. kr.

6. Renter

Renteindtægterne består næsten udelukkende af renteindtægter af indestående i likvide midler og værdipapirer.

I 2018 forventes en gennemsnitlig likviditet på ca. 1.079 mio. kr. og en forrentning på 2,0 %, hvilket forventes at medføre indtægter på 21,1 mio. kr.

Desuden består indtægterne af renter af kortfristede og langfristede tilgodehavender samt forrentning af materiel fra DRIFT. Disse indtægter er anslået til 4,4 mio. kr. Herudover budgetteres der med en indtægt på 2,0 mio. kr., som vedrører Herning Kommunes andel af salg af KMD-ejendomme.

Renteudgifterne består af renter af lån vedrørende daginstitutioner, ældreboliger, lån til kvalitetsfundsprojekter og lignende.

Udgifterne udgør i 2018 ca. 15,7 mio. kr., hvoraf renteudgifter til ældreboligerne udgør ca. 7,4 mio. kr.

Af tabel 6.1 fremgår Herning Kommunes forventede renteindtægter og –udgifter.

Tabel 6.1: Forventede renteindtægter og -udgifter, 2018-2021

1.000 kr., løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2018	2019	2020	2021
Renteindtægter	-27.510	-26.580	-29.150	-25.700
Renteudgifter	15.112	15.404	15.568	15.644
I alt	-12.398	-11.176	-13.582	-10.056

7. Afdrag på lån, låneoptagelse, gæld m.m.

Tabel 7.1: Afdrag på lån, tilgodehavende og finansforskydninger, 2018-2021

1.000 kr., løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2018	2019	2020	2021
Lånoptagelse	-4.552	-27.610	-28.980	0
Afdrag på optagne lån	46.903	48.391	49.974	51.372
Langfristede tilgodehavender	-1.829	-10.079	-6.296	6.704
Afdrag på udlån, langfristede tilgodehavende	-548	-548	-548	-548
Finansforskydninger	2.208	36.400	36.900	36.900
I alt	42.182	46.554	51.050	94.428

Tabel 7.2: Specifikation af lånoptagelse, 2018-2021

1.000 kr. 2018 PL	2018	2019	2020	2021
Rehabiliteringscenter	-4.552	-4.552	0	0
Udbygning af plejecentre	0	-11.256	-11.256	0
Udvidelse af Mosaikken	0	-11.802	-17.724	0
I alt låneoptagelse	-4.552	-27.610	-28.980	0

Afdrag på optagne lån vedrører blandt andet ældreboliglån, daginstitutioner, plejehjem samt øvrig låneoptagelse.

Langfristede tilgodehavender består af indtægter vedrørende salg af EGJ Varme (udbetales over en 10 årig periode) samt udgifter til indskud i Landsbyggefonden i forbindelse med opførelse af almene- og ungdomsboliger.

I forbindelse med det politiske arbejdsgrundlag til budget 2014-2017 blev det aftalt, at der som minimum årligt skal afsættes 25 mio. kr. i Udviklingsfonden. Beløbet er nedsat til 20 mio. kr. i perioden 2012-2016, idet der blev brugt 5 mio. kr. årligt til *Handlingsplan 2015 – NY VÆKST*. Der er igen fra 2017 indarbejdet et beløb 25 mio. kr. årligt.

Desuden er der fra 2016 indarbejdet en styrkelse af udviklingsfonden med 11,5 mio. kr. årligt. Beløbet vedrører salg af EGJ Varme.

Tabel 7.3: Opsparing/forbrug – Udviklingsfonden, 2017-2021

1.000 kr. 2018 PL	2018	2019	2020	2021
Primo beholdning	66.308	91.808	125.808	23.808
Opsparing jf. politisk aftale	25.000	25.000	25.000	25.000
EGJ Varme	11.500	11.500	11.500	11.500
Time World	0	0	0	0
Vækst og uddannelsesinitiativer	-10.000	0	0	0
Herning+	0	0	-136.000	0
Bredbånd	-1.000	-1.000	-1.000	0
Brintbusser	0	-1.500	-1.500	-1.500
Ultimo beholdning	91.808	125.808	23.808	58.808

Det forventede forbrug på 136 mio. kr. vedrørende helhedsplanen for den nye bydel Herning+ er et udlæg med henblik på videresalg.

Herudover har Byrådet besluttet at anvende 3 mio. kr. til bedre bredbåndsdækning i kommunen.

Der afsættes et råderum på 15 mio. kr. fordelt med 1,5 mio. kr. årligt fra 2019 og frem til at lade brintbusser indgå i busdriften.

Nedenfor ses oversigt over Herning Kommunes forventede langfristede gæld for perioden 2017-2021.

Tabel 7.4: Forventet udvikling i den langfristede gæld, 2017-2021

Mio. kr i løbende priser	2017	2018	2019	2020	2021
Primo	-980.839	-935.327	-892.976	-872.195	-851.201
Afdrag	45.512	46.903	48.391	49.974	51.372
Låneoptagelse	0	-4.552	-27.610	-28.980	0
Ultimo	-935.327	-892.976	-872.195	-851.201	-799.829

Det fremgår, at gælden med det nuværende budget forventes at blive nedbragt fra 935,3 mio. kr. i 2017 til 799,8 mio. kr. i 2021.

Tabel 7.5: Forventet udvikling i den langfristede gæld – ekskl. ældreboliger, 2017-2021

Mio. kr. i løbende priser	2017	2018	2019	2020	2021
Primo	-299.077	-277.294	-254.817	-231.583	-207.521
Afdrag	21.783	22.477	23.234	24.062	26.680
Låneoptagelse	0	0	0	0	0
Ultimo	-277.294	-254.817	-231.583	-207.521	-180.841

Når der ses bort fra ældreboliglånene forventes det, at gælden nedbringes fra 277,3 mio. kr. i 2017 til 180,8 mio. kr. i 2021.

8. Forsyningsvirksomheder - renovation

Forsyningsvirksomhederne omfatter renovation. Området finansieres ved brugerbetaling, og skal økonomisk hvile i sig selv over en årrække.

Hovedtallene ses af nedenstående tabel.

Tabel 8.1: Forsyningsvirksomheder – nettodrift og – anlæg, 2018-2021

Netto 1.000 kr., 2018 PL	Budget 2018	Budgetoverslag		
		2019	2020	2021
Renovation – drift	-4.100	-4.100	-4.100	-4.100
Renovation – anlæg	12.364	16.399	16.288	14.085
Pris- og lønregulering	0	607	915	1.033
I alt	8.264	12.906	13.103	11.018

Det enkelte års nettoresultat reguleres på mellemregningskonti på den finansielle status. Med det foreliggende budget forventes forsyningsvirksomhedernes mellemregningskonti at udvikle sig, som det fremgår af følgende oversigt.

Der er indregnet merindtægt på driften på 1,39 mio. kr. som vedrører returbetaling fra Det Fælleskommunale Affaldsselskab (AFLD).

Tabel 8.2: Forsyningsvirksomheder – mellemregning ultimo året, 2017-2021

Netto 1.000 kr., 2018 PL	2017	2018	2019	2020	2021
Primo saldo	-67.403	-60.743	-52.479	-39.573	-26.470
Bevægelse	6.660	8.264	12.906	13.103	11.018
Ultimo saldo	-60.743	-52.479	-39.573	-26.470	-15.452

Tabel 8.3: Anlægsbudget for 2018-2021

1.000 kr., 2018 PL	2018	2019	2020	2021
Udskiftning af affaldsbeholdere	9.782	8.764	8.653	7.635
Nederkærgård – genbrugsplads	2.582	7.635	7.635	0
Revision af komprimator til omlastest.	0	0	0	6.450
I alt, investering i perioden	12.364	16.399	16.288	14.085

Økonomisk politik for Herning Kommune

Den overordnede målsætning for den økonomiske politik er at skabe et grundlag for økonomisk frihed og handlekraft til realisering af ambitionsniveauet for Herning Kommune.

Målsætninger

Politikken indeholder en række langsigtede mål og hensigtserklæringer på såvel kort som langt sigt, der skal føre til fastholdelse og udvikling af en robust økonomi for Herning Kommune.

Effektivisering og planlægning

- Der skal løbende tages de nødvendige skridt til effektiviserings- og rationaliseringsgevinster på baggrund af:
  - a) Udnyttelse af stordriftsfordele
  - b) Organisatoriske – og styringsmæssige tiltag
  - c) Optimering af produktionsmetoder via digitalisering og administrativ forenkling
  - d) Optimering af balancen mellem offentlig leveringspligt og privat ansvar
  - e) Mål for det fremtidige serviceniveau
- For at skabe størst mulig handlefrihed skal den økonomiske planlægning være langsigtet

Balancekrav til resultatopgørelsen

- Der arbejdes med gennemarbejdede flerårsbudgetter, hvor der som minimum er balance over fire år på det skattefinansierede område
- Resultatet af den ordinære drift på det skattefinansierede område skal som minimum kunne dække nettoanlægsudgifter, indskud i Landsbyggefond, afdrag på lån, udviklingsfonden m.v.
- Jordforsyningen skal som udgangspunkt hvile i sig over årene
- Anlægsrammen på det skattefinansierede område prioriteres således, at der gives plads for yderligere nytænkning
- Værdien af kommunens aktiver sikres gennem tilstrækkelig vedligeholdelse

Skatteindtægter og takster

- Udskrivningsprocent og grundskyldspromille søges holdt uændret, medmindre der gennemføres større finansieringsomlægninger på landsplan
- Der indføres ikke dækningsafgift på erhvervsejendomme i perioden 2010 – 2013.
- Der tilstræbes lave og stabile takster på forsyningsområdet samt balance over årene

Lån og kassebeholdning

- Låneoptagelse er som hovedregel ikke et led i den almindelige finansiering af aktiviteter, bortset fra almene kommunale ældreboliger, sanerings- og byfornyelsesopgaver samt energisparende foranstaltninger
- Låneoptagelse herudover kan finde sted efter vurdering i hvert enkelt tilfælde af konkrete anlægsprojekter, byggende på en forretningsmæssig vurdering
- Gældsafvikling vedrørende øvrige lån skal som udgangspunkt ske således, at der altid afdrages mere end der optages
- Kassebeholdningens størrelse skal sikre økonomisk handlefrihed og uafhængighed af indgreb i økonomien (nye opgaver, øgede udgifter, ændret indtægtsgrundlag m.v.)
- Kassebeholdningen kan som udgangspunkt ikke finansiere tillægsbevillinger
- I perioden 2010 – 2013 bliver der hvert år tilført udviklingsfonden minimum 25 mio. kr.
- Styringen af finansielle aktiver og passiver sker indenfor rammerne af den Finansielle Politik for Herning Kommune

Overordnet økonomistyringsmodel

I Herning Kommune er styringsmodellen baseret på et mål - og rammestyringskoncept, hvor styringen sker gennem overordnede målsætninger og økonomiske rammer.

De bærende værdier for styringen er professionalisme, økonomisk sans, god dømmekraft og udfoldelsesfrihed.

- Det budgetmæssige ansvar skal følges af kompetencen til at udmønte de nødvendige handlinger indenfor det pågældende serviceområde. Der er således som udgangspunkt tale om fuld økonomisk og beslutningsmæssig decentralisering
- Som udgangspunkt decentraliseres den økonomiske og beslutningsmæssige kompetence til den enkelte institution for at styrke det lokale driftsansvar
- Der gennemføres to årlige politiske budgetopfølgninger med det for formål, at de nødvendige budgettilpasninger sker rettidigt i forhold til god økonomistyring

- Fagudvalgene har ansvaret for budgetoverholdelse og løbende budgetopfølgning
- Der udarbejdes løbende økonomisk afrapportering til direktionen
- Værdier i budgetprocessen er
  - a) Åbenhed og dialog
  - b) Forudsigelighed og troværdighed
  - a) Rettighed og tid til proces
  - b) Gennemskelighed

BEVILLINGSREGLER

Bevillingsmyndighed

I forbindelse med budgetternes endelige vedtagelse skal følgende regler for årsbudgettets overholdelse fremhæves:

Styrelseslovens § 40: "Årsbudgettet afgiver i den form, hvori det endeligt er vedtaget af kommunalbestyrelsen, den bindende regel for størrelsen af næste års kommunale skatteudskrivning. De poster på årsbudgettet, hvortil kommunalbestyrelsen ved årsbudgettets vedtagelse har taget bevillingsmæssig stilling, jf. § 38, stk. 2, afgiver tillige den bindende regel for næste års kommunale forvaltning.

Stk. 2. Bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Dog kan foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, om fornødent iværksættes uden kommunalbestyrelsens forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt. Endvidere kan kommunalbestyrelsen bemyndige økonomiudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Stk. 3. Enhver tillægsbevilling skal angive, hvorledes den bevilgede udgift skal dækkes

Byrådet har bemyndiget Økonomi- og Erhvervsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling. Bemyndigelsen omfatter alene henholdsvis drift til drift og anlæg til anlæg. Det er endvidere forudsat, at Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning om tillægsbevilling træffes efter forudgående dialog med de pågældende udvalg.

Bevillingsbinding

Herning Kommunes bevillingsniveau er fastlagt på følgende serviceområder:

<u>Serviceområder</u>	<u>Fagudvalg</u>
1 Byggemodning	Økonomi- og Erhvervsudvalget/ Teknik- og Miljøudvalget
2 Arealerhvervelser/salgsindtægter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
3 Kommunale ejendomme	Teknik- og Miljøudvalget / Byplanudvalget
4 Grønne områder	Teknik- og Miljøudvalget
5 Miljøforanstaltninger	Teknik- og Miljøudvalget
7 Renovation	Teknik- og Miljøudvalget

8	Driftsselskaber	Økonomi- og Erhvervsudvalget / Teknik- og Miljøudvalget
9	Trafik	Teknik- og Miljøudvalget / Byplanudvalget
10	Dagtilbud for børn	Børne- og Familieudvalget
11	Idræt og Fritid	Økonomi- og Erhvervsudvalget / Kultur- og Fritidsudvalget
12	Folke- og Ungdomsskoler	Børne- og Familieudvalget
13	Handicap og Psykiatri	Social- og Sundhedsudvalget
14	Bibliotek	Kultur- og Fritidsudvalget
15	Kultur	Økonomi- og Erhvervsudvalget / Kultur- og Fritidsudvalget
16	Børn og Familie	Børne- og Familieudvalget
17	Forsøgelse og beskæftigelse	Beskæftigelsesudvalget
18	Sundhed og Ældre	Social- og Sundhedsudvalget
19	Forebyggelse	Forebyggelsesudvalget
20	Administration m.m.	Økonomi- og Erhvervsudvalget
21	Renteindtægter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
22	Renteudgifter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
23	Kurstab/kursgevinster	Økonomi- og Erhvervsudvalget
24	Finansforskydninger	Økonomi- og Erhvervsudvalget
25	Afdrag på lån, langfristede tilgodehavender	Økonomi- og Erhvervsudvalget
26	Udlån, langfristede tilgodehavender	Økonomi- og Erhvervsudvalget
27	Afdrag på optagne lån	Økonomi- og Erhvervsudvalget
28	Optagne lån	Økonomi- og Erhvervsudvalget
29	Tilskud og udligning	Økonomi- og Erhvervsudvalget
30	Skatter	Økonomi- og Erhvervsudvalget

Driftsbevillinger

Byrådet meddeler en nettobevilling til hver af serviceområderne 1 - 20 og bruttobevillinger til serviceområderne 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29 og 30.

Serviceområderne 23 og 24 skal der ikke tages bevillingsmæssig stilling til, da disse poster indgår i budgettet med henblik på opfyldelse af den finansielle funktion, dvs. for at budgettet kan danne grundlag for byrådets vurdering og stillingtagen til, hvorledes den samlede kommunale aktivitet skal finansieres.

Budgetomplaceringer

Behandles i fagudvalg

Budgetomplacering inden for det enkelte serviceområde.

Budgetomplaceringer, foretaget af fagudvalgene, registreres af fagforvaltningerne.

Der må ikke foretages budgetomplaceringer af budgetbeløb, såfremt det strider mod overordnede mål fastsat af byrådet.

Indsatsområderne kan være fastlagt i såvel planer som bemærkninger til budgettet, eller ved konkret beslutning i den enkelte sag.

Behandles administrativt

Teknisk-administrative budgetomplaceringer inden for det enkelte serviceområde, eksempelvis omplaceringer grundet kontoplanændringer, omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering kan foretages af den enkelte forvaltning. Tillægsbevillinger/budgetomplaceringer af beløb fra centrale puljer (f.eks. forsikringer, pensionsforsikringspulje, barselsudligningspulje, pulje vedr. fleks- og skånejob og lignende) kan ske mellem serviceområderne kan foretages uden byrådets godkendelse af Koncern Økonomi.

Byrådsbeslutninger:

Registreringer – tillægsbevillinger, genbevillinger og omplaceringer m.v. - af Byrådsbeslutninger foretages af Koncern Økonomi.

Overførselsadgang/låneadgang

Fagudvalgene har mulighed for at overføre eventuelle opsparede budgetbeløb inden for hvert serviceområde fra budgetåret til efterfølgende år. I forbindelse med Byrådets behandling af overførslen skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad overførslen konkret skal anvendes til, og overførslen må ikke omfatte almindelige saldooverførsler.

Fagudvalgene har mulighed for, inden for hvert serviceområde, at låne af næste års budget under forudsætning af, at Byrådet godkender lånet. I forbindelse med Byrådets behandling af lånet skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad lånet konkret skal anvendes til. Ikke ansøgte lån vil som hovedregel blive behandlet som "lån" af næste års budget.

Overførselsadgangen/låneadgangen skal på børneområdet, skoleområdet og ældreområdet og andre områder omfattet af selvforvaltningsaftaler/aftaler om økonomisk decentralisering opgøres excl. institutionerne, da reglerne for institutionernes adgang til at overføre/låne fremgår af retningslinier for selvforvaltning/økonomisk decentralisering.

For de finansielle hovedkonti, 7 og 8, er der generelt ikke mulighed for at overføre opsparede budgetbeløb fra et år til et andet eller adgang til at låne af næste års budget.

Anlægsbevillinger

Hovedreglen for anlægsbevillinger er at Byrådet skal søges om særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsprojekt. Anlægsbevillingen til etårige projekter, som er optaget i budgettets investeringsoversigt, kan bevilges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Byrådet kan søges om en rammeanlægsbevilling når anlægsprojektet opfylder følgende forudsætninger:

- beløbsmæssigt mindre omfang.
- er nært beslægtede (samme projekttype)
- kan afsluttes inden for det pågældende budgetår eller udgør veldefinerede projekter.

Hvis ovennævnte tre betingelser ikke er opfyldt, skal byrådet søges om en særskilt anlægsbevilling til det enkelte projekt.

Når der skal "frigives" budgetbeløb vedr. udlån og låneoptagelse på serviceområderne 26 og 28, gælder de samme regler som ved frigivelse af anlægsbevillinger.

Det er en forudsætning for anlægsbevillingens udnyttelse, at der i budgettet er afsat rådighedsbeløb til afholdelse af de med anlægsarbejder forbundne udgifter og indtægter.

Budgetomplaceringer

Fagudvalgene kan foretage budgetomplacering mellem ikke-frigivne rådighedsbeløb inden for det enkelte serviceområde under forudsætning af, at projekternes iboende præmisser ikke ændres.

Ændring af et frigivet rådighedsbeløb skal godkendes af byrådet.

Overførselsadgang/låneadgang

Fagudvalgene kan overføre såvel uforbrugte ikke-frigivne rådighedsbeløb som uforbrugte rådighedsbeløb vedr. bevilgede anlæg under forudsætning af, at Byrådet godkender overførslen.

Fagudvalgene har ligeledes mulighed for, at låne af næste års budget under forudsætning af, at Byrådet godkender lånet. I forbindelse med Byrådets behandling af lånet skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad lånet konkret skal anvendes til.

RESULTATOPGØRELSE

1.000 kr.	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
INDTÆGTER:				
30 Skatter	-3.838.100	-3.977.562	-4.116.526	-4.281.002
29 Generelle tilskud excl. besk.tilskud	-1.127.194	-1.094.333	-1.069.242	-1.037.488
29 Ekstraordinær finansieringstilskud	-81.360	-65.000	-35.000	-15.000
29 Generelle tilskud - klippekort til bloktilskud	0	-5.825	-5.825	-5.825
29 Aktivitetsbestemt medfinansiering	-20.701	-20.701	-20.701	-20.701
29 Beskæftigelsestilskud	-122.304	-124.750	-127.245	-129.800
29 Udviklingsbidrag til regionerne	11.805	12.093	12.385	12.684
Skatter og generelle tilskud i alt	-5.177.854	-5.276.078	-5.362.154	-5.477.132

DRIFTSUDGIFTER:				
Økonomi- og Erhvervsudvalget:	537.268	522.268	503.612	484.011
08 Driftsselskaber	268	266	266	266
11 Idræt og fritid	3.448	3.438	3.438	3.438
15 Kultur	18.438	18.384	18.384	18.384
20 Administration mm	515.114	500.180	481.524	461.923
Teknik- og Miljøudvalget:	185.395	184.798	181.100	181.100
01 Byggemodning	-233	-233	-233	-233
03 Kommunale ejendomme mm	15.100	13.427	9.193	9.193
04 Grønne områder	28.262	28.174	28.674	28.674
05 Miljøforanstaltninger	3.857	3.845	3.845	3.845
08 Driftsselskaber	-2.107	-2.107	-2.107	-2.107
09 Trafik	140.516	141.692	141.728	141.728
Byplanudvalget:	683	680	680	680
03 Kommunale ejendomme mm	683	680	680	680
Børne- og Familieudvalget:	1.469.106	1.439.236	1.436.437	1.436.222
10 Dagtilbud for børn	441.308	428.387	427.581	428.024
12 Folke- og ungdomsskoler	776.890	763.707	761.713	761.055
16 Børn og familie	250.908	247.142	247.143	247.143
Social- og Sundhedsudvalget:	1.013.951	1.023.088	1.028.953	1.035.537
13 Handicap og Psykiatri	370.639	368.494	368.493	368.493
18 Sundhed og Ældre	643.312	654.594	660.460	667.044
Beskæftigelsesudvalget:	1.274.699	1.299.523	1.326.015	1.355.913
17 Forsørgelse og beskæftigelse	1.274.699	1.299.523	1.326.015	1.355.913
Kultur- og Fritidsudvalget:	185.336	190.551	189.454	187.459
11 Idræt og fritid	95.853	99.231	98.870	96.896
14 Biblioteker	38.132	40.191	39.865	39.865
15 Kultur	51.351	51.129	50.719	50.698
Forebyggelsesudvalget	319.793	319.160	318.898	318.883
19 Forebyggelse	319.793	319.160	318.898	318.883
Driftsudgifter i alt	4.986.231	4.979.304	4.985.149	4.999.805
Skønnede pris- og lønreguleringer	0	106.129	224.279	322.112
Driftsudgifter ialt	4.986.231	5.085.433	5.209.428	5.321.917

RENTER:				
21 Renteindtægter	-27.510	-26.580	-29.150	-25.700
22 Renteudgifter	15.112	15.404	15.568	15.644
Renter m.v. i alt	-12.398	-11.176	-13.582	-10.056

Resultat af skattefinansieret drift	-204.021	-201.821	-166.308	-165.271
--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

ANLÆGSUDGIFTER:				
Økonomi- og Erhvervsudvalget:	3.195	1.747	80.408	-41.757
02 Arealerhvervelser/salgsindtægter	1.147	1.147	79.808	-42.357
15 Kultur (incl. TimeWorld)	100	100	100	100
20 Administration mm	1.948	500	500	500
Teknik- og Miljøudvalget:	22.843	28.752	44.531	38.194
03 Kommunale ejendomme mm	4.450	6.775	21.196	25.411
04 Grønne områder	3.510	3.800	3.800	3.800
09 Trafik	14.883	18.177	19.535	8.983
Byplanudvalget:	7.100	15.600	13.967	29.160
03 Kommunale ejendomme mm	800	4.300	800	800
09 Trafik	6.300	11.300	13.167	28.360
Børne- og Familieudvalget:	88.240	32.215	32.298	6.800
10 Dagtilbud for børn	8.000	1.500	1.500	6.500
12 Folke- og ungdomsskoler	80.240	29.415	30.798	300
16 Børn og Familie	0	1.300	0	0
Social- og Sundhedsudvalget:	7.160	40.190	42.570	300
13 Handicap	0	18.430	27.670	0
18 Ældre og handicappede	7.160	21.760	14.900	300
Kultur- og Fritidsudvalget:	51.894	42.176	1.313	9.590
11 Idræt og fritid	51.404	41.686	823	9.100
14 Biblioteker	0	0	0	0
15 Kultur	490	490	490	490
Anlægsudgifter ialt	180.432	160.680	215.087	42.287
Skønnede pris- og lønreguleringer	0	3.102	4.258	5.185
Anlægsudgifter i alt	180.432	163.782	219.345	47.472

JORDFORSYNING:				
Byggemodning - TMU	40.784	53.556	66.156	73.073
Salgsindtægter - ØKE	-47.210	-57.141	-72.831	-71.390
Skønnede pris- og lønreguleringer (2,20 %)	0	-93	-156	-159
Jordforsyning netto	-6.426	-3.678	-6.831	1.524

Resultat af skattefinansieret område	-30.015	-41.717	46.206	-116.275
---	----------------	----------------	---------------	-----------------

FORSYNINGSVIRKSOMHEDER:				
07 Renovation - drift	-4.100	-4.100	-4.100	-4.100
07 Renovation - anlæg	12.364	16.399	16.288	14.085
Udgifter ialt	8.264	12.299	12.188	9.985
Skønnede pris- og lønreguleringer (2,20 %)	0	607	915	1.033
Forsyningsvirksomhed i alt	8.264	12.906	13.103	11.018

Resultat af drift og anlæg	-21.751	-28.811	59.309	-105.257
-----------------------------------	----------------	----------------	---------------	-----------------

LIKVIDITETSPÅVIRKNING:				
Resultat jf. ovenfor	-21.751	-28.811	59.309	-105.257
28 Optagelse af lån	-4.552	-27.610	-28.980	0
27 Afdrag på optagne lån	46.903	48.391	49.974	51.372
Ændringer af kortfristede tilgodehavender og gæld samt langfristede tilgodehavender (øvrige finansforskydninger:				
24 Finansforskydninger	2.208	36.400	36.900	36.900
25 Afdrag på udlån, langfristede tilgodehavender	-548	-548	-548	-548
26 Udlån, langfristede tilgodehavender	-1.829	-10.079	-6.296	6.704
ÆNDRING AF LIKVIDITET	20.431	17.743	110.359	-10.829

Hovedoversigt til budget

Tekst (beløb i 1.000 kr.)	Budget 2018		Budgetoverslag 2019		Budgetoverslag 2020		Budgetoverslag 2021	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. DRIFTSVIRKSOMHED								
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	236.767	-183.217	235.175	-183.211	231.394	-182.946	231.646	-182.946
Heraf refusion	0	0	0	0	0	0	0	0
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	70.942	-75.042	70.940	-75.040	70.942	-75.042	70.942	-75.042
2. Transport og infrastruktur	161.151	-18.379	162.321	-18.379	162.356	-18.378	162.356	-18.378
3. Undervisning og kultur	1.147.090	-109.080	1.137.098	-110.571	1.125.375	-101.944	1.136.438	-115.657
Heraf refusion	0	-5.404	0	-5.404	0	-5.404	0	-5.404
4. Sundhedsområdet	410.479	-973	409.325	-971	409.180	-973	409.297	-973
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	3.710.232	-863.400	3.701.602	-833.472	3.731.831	-832.261	3.778.816	-842.456
Heraf refusion	0	-387.719	0	-385.771	0	-385.535	0	-385.314
6. Fællesudgifter og administration m.v	555.322	-59.761	538.923	-58.536	520.051	-58.536	500.198	-58.536
A. Driftsvirksomhed i alt	6.291.983	-1.309.852	6.255.384	-1.280.180	6.251.129	-1.270.080	6.289.693	-1.293.988
Heraf refusion	0	-393.123	0	-391.175	0	-390.939	0	-390.718
B. ANLÆGSVIRKSOMHED								
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	128.538	-80.589	142.860	-72.547	275.158	-133.136	106.817	-117.380
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	12.364	0	16.399	0	16.288	0	14.085	0
2. Transport og infrastruktur	21.183	0	29.477	0	32.702	0	37.343	0
3. Undervisning og kultur	101.126	0	56.705	-3.000	31.388	0	9.890	0
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	1.800	0	3.100	0	1.800	0	6.800	0
6. Fællesudgifter og administration m.v	1.948	0	500	0	500	0	500	0
B. Anlægsvirksomhed i alt	266.959	-80.589	249.041	-75.547	357.836	-133.136	175.435	-117.380
Skønnede pris- og lønstigninger vedr. hovedkonto 0-6 (netto)	0	0	126.391	-16.646	263.815	-34.519	377.581	-49.410
	0	0	126.391	-16.646	263.815	-34.519	377.581	-49.410
C. RENTER (7.05 - 7.78)	15.112	-27.510	15.404	-26.580	15.568	-29.150	15.644	-25.700
D. FINANSFORSKYDNINGER								
Forøgelse i likvide aktiver (8.01 - 8.11)	0	0	0	0	0	0	10.821	0
Øvrige balanceforskydninger (8.25 - 8.52)	431	-600	26.373	-600	30.656	-600	43.656	-600
D. Finansforskydninger i alt	431	-600	26.373	-600	30.656	-600	54.477	-600
E. AFDRAG PÅ LÅN (8.63 - 8.78)	46.903	0	48.391	0	49.974	0	51.380	0
SUM (A + B + C + D + E)	6.621.388	-1.418.551	6.720.984	-1.399.553	6.968.978	-1.467.485	6.964.210	-1.487.078
F. FINANSIERING								
Forbrug af likvide aktiver (8.01 - 8.11)	0	-20.431	0	-17.743	0	-110.359	0	0
Optagne lån (8.63 - 8.78)	0	-4.552	0	-27.610	0	-28.980	0	0
Tilskud og udligning (7.80 - 7.86)	85.502	-1.425.256	87.435	-1.385.951	89.429	-1.335.057	91.492	-1.287.622
Refusion af købsmoms (7.87)								
Skatter (7.90 - 7.96)	318	-3.838.418	328	-3.977.890	337	-4.116.863	346	-4.281.348
F. Finansiering i alt	85.820	-5.288.657	87.763	-5.409.194	89.766	-5.591.259	91.838	-5.568.970
BALANCE	6.707.208	-6.707.208	6.808.747	-6.808.747	7.058.744	-7.058.744	7.056.048	-7.056.048

Artsoversigt til budget

Hele 1.000 kr.	Budget 2018	
	Udgifter	Indtægter
1 Lønninger	2.564.514	
1.1 Lønninger	2.549.452	
1.2 Barselsudligningspulje	1.340	
1.5 Kursusgodtgørelse m.v.	6.909	
1.6 Personalforsikringer	13.516	
1.8 Løntilskud mv.	-6.703	
2 Varekøb	227.098	
2.2 Fødevarer	9.473	
2.3 Brændsel og drivmidler	64.029	
2.6 Køb af jord og bygninger	3.710	
2.7 Anskaffelser	7.480	
2.9 Øvrige varekøb	142.406	
4 Tjenesteydelser m.v.	2.567.564	
4.0 Tjenesteydelser uden moms	583.470	
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	366.307	
4.6 Betalinger til staten	699.953	
4.7 Betalinger til kommuner	205.959	
4.8 Betalinger til regioner	387.712	
4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.	324.163	
5 Tilskud og overførsler	1.199.766	
5.1 Tjenestemandspensioner m.v.	11.595	
5.2 Overførsler til personer	942.827	
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	245.344	
6 Finansudgifter	127.835	
6 Finansudgifter	127.835	
7 Indtægter		-936.880
7.1 Egne huslejeindtægter		-74.336
7.2 Salg af produkter og ydelser		-354.923
7.6 Betalinger fra staten		-19.642
7.7 Betalinger fra kommuner		-255.069
7.8 Betalinger fra regioner		-12.509
7.9 Øvrige indtægter		-220.401
8 Finansindtægter	20.431	-5.770.328
8.0 Finansindtægter	20.431	-3.885.197
8.6 Statstilskud		-1.885.131
Total	6.707.208	-6.707.208